

Зібрання знавців академічної видавничої справи (V Сесія Ради з книговидання при Міжнародній асоціації академії наук)

Національна академія наук України вже вдруге приймала у себе Раду з книговидання при Міжнародній асоціації академії наук (МААН). Цього разу у столиці Української держави м. Києві 5–6 жовтня 2011 р. проходила V Сесія Ради з книговидання при МААН.

Мета діяльності Ради з книговидання (РКВ) – сприяння формуванню інформаційного простору СНД, поглиблення міжнародного обміну академічними виданнями, забезпечення пільгових умов для наукового книговидання та книгообміну, просування книг і журналів, захист інтелектуальних прав авторів і видавців, підготовка пропозицій з розроблення правових і фінансових механізмів бібліотечного книгообміну зі створення єдиної бази даних про видання, що виходять, координація спільних видавничих проєктів, а також дослідницьких програм у сфері наукового академічного книговидання та книжкової культури загалом, планування й організація проведення спільних науково-дослідних робіт.

Сесія підбила підсумки п'ятирічної роботи Ради. До її програми були включені засідання РКВ; Міжнародна наукова конференція «Історико-культурна взаємодія на просторі СНД у контексті розвитку книговидання, книгообміну та науки про книгу»; визначення переможців двох міжнародних конкурсів: на кращий науково-видавничий проєкт «Научна книга» та на здобуття «Премії ім. Д. С. Ліхачова Міжнародної асоціації академії наук за кращі наукові роботи, що зробили вагомий внесок у національну культуру, науки про книгу, вивчення історії, теорії і сучасних проблем книжкової культури».

Учасників V Сесії привітали президент МААН, президент НАН України академік НАН України **Б. Є. Патон**, президент РАН академік РАН **Ю. С. Осипов**, заступник директора Департаменту гуманітарного співробітництва, загальнополітичних і соціальних проблем Виконкому СНД **С. Г. Гуломов**.

Засідання РКВ розпочалося з прийняття нових членів Ради – представників асоційованих членів МААН: Російського гуманітарного наукового фонду (Р. О. Казакова), Об'єднаного інституту ядерних досліджень (Г. О. Козлов, А. М. Шабашова), Російського фонду фундаментальних досліджень (В. А. Шахнов), Науково-дослідного центру «Курчатовський інститут» (П. К. Кашкаров, К. Б. Яцишина). До складу РКВ також увійшли представники Національних бібліотек: директор ЦНБ ім. Я. Коласа НАН Білорусі **Н. Ю. Берьозкіна** і генеральний директор Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського **О. С. Онищенко**.

Потім V Сесія РКВ заслухала звітні доповіді голови Ради **В. І. Васильєва** і ученого секретаря Ради **О. Ю. Моздакова**. Взявши участь у обговоренні, голова Науково-

видавничої ради НАН України академік НАН України **Я. С. Яцків** і учений секретар Науково-видавничої ради НАН України **А. І. Радченко** порушили актуальні питання видання та розповсюдження наукової літератури в Україні. Головний учений секретар Академії наук Республіки Таджикистан, член-кореспондент АН Таджикистану **Х. М. Ахмедов** розповів присутнім про стан наукових публікацій у Таджикистані. З видавничою діяльністю Об'єднаного інституту ядерних досліджень учасників засідання ознайомили радник директора ОІЯД **Г. О. Козлов** і начальник видавничого відділу ОІЯД **А. М. Шабашова**.

Головною подією V Сесії стала Міжнародна наукова конференція «Історико-культурна взаємодія на просторі СНД у контексті розвитку книговидання, книгообміну та науки про книгу», в якій взяли участь науковці з провідних бібліотек країн СНД, наукових і освітніх установ, видавничих підприємств – понад 20 українських фахівців і близько 40 представників інших країн.

У своїх доповідях учасники зібрання висвітлювали різні аспекти сучасних тенденцій наукового книговидання та книгорозповсюдження, порушували питання поглиблення професійних контактів академічних книгознавчих центрів і розвитку книговидання у слов'янських країнах. Особливий інтерес й активне обговорення викликали виступи, присвячені інформаційно-бібліотечним питанням, актуальним проблемам книжкової культури, традиційним і електронним технологіям виробництва видавничої продукції.

Під час проведення V сесії Ради з книговидання при МААН.
Зліва направо: член-кореспондент РАН **В. І. Васильєв**,
академік НАН України **Я. С. Яцків**,
академік НАН України **О. С. Онищенко**

У рамках V Сесії РВК діяла Міжнародна книжкова виставка «Наука – освіті». Представлена на ній продукція мала досить широку географію та різноманітне тематичне спрямування. Окремий стенд в експозиції було відведено виданням – лауреатам щорічного конкурсу «Научная книга».

На виставці еспонувалися видання академії наук і організацій – членів МААН: НАН Білорусі, НАН Казахстану, НАН Молдови, АН Республіки Таджикистан, НАН України, РАН, а також Російського гуманітарного наукового фонду, Об'єднаного інституту ядерних досліджень, Російського фонду фундаментальних досліджень. Завдяки ініціативі представника РАН у Болгарії **О. Павловській** учасники конференції мали змогу ознайомитися з книговидавничою продукцією Софійського університету бібліотекознавства та інформаційних технологій (Болгарія).

Книги, які були в експозиції виставки (згідно з рішенням РВК при МААН), поповнили фонди Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. А це понад 150 видань – наукових монографій, навчальних посібників і підручників, енциклопедій, словників, довідників з різних галузей науки.

Найбільш урочистою частиною Сесії стало підбиття підсумків двох міжнародних конкурсів: «Научная книга» і на здобуття «Премії ім. Д. С. Ліхачова» та нагородження переможців. Міжнародна асоціація академії наук надає цим конкурсам великого значення. Нагородження проводив президент МААН, президент НАН України, академік НАН України **Б. Є. Патон**. «У мене сьогодні особливо приємна місія, – відзначив академік, – проведення нагородження переможців і учасників другого Міжнародного конкурсу на кращий науково-видавничий проект «Научная книга» та першого Міжнародного конкурсу на здобуття Премії ім. Д. С. Ліхачова».

До списку лауреатів Міжнародного конкурсу на кращий науково-видавничий проект «Научная книга» ввійшло і дев'ять книжкових видань НАН України. Це праці, видані Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського, Видавничим домом «Академперіодика», Видавництвом «Наукова думка».

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського стала переможцем конкурсу «Научная книга»-2011 у номінації «Наука про книгу» за книгу «Київський митрополит Євгеній (Є. О. Болховітінов): біобібліографія. Бібліотека. Архів».

ВД «Академперіодика» НАН України у номінації «Співдружність» одержав дипломи лауреата за видання

«М. В. Келдиш та українська наука. До 100-річчя з дня народження вченого», а у номінації «Природничі науки» – «Девонські коноданти південно-західної країни Східно-європейської платформи» (авт. – Д. М. Дригант).

Видавництво «Наукова думка» НАН України у номінації «Гран-Прі» стало лауреатом за видання «Наука о воде» (авт. – В. В. Гончарук), а в номінації «Природничі науки» – за навчальний посібник «Молекулярная физика» (авт. – В. Г. Бар'яхтар).

Приємно відзначити, що одним з лауреатів конкурсу на здобуття «Премії ім. Д. С. Ліхачова Міжнародної асоціації академії наук за кращі наукові роботи, що зробили вагомий внесок у національну культуру, науки про книгу, вивчення історії, теорії і сучасних проблем книжкової культури» стала завідувач відділу Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського **Г. І. Ковальчук**.

Цю премію започатковано за ініціативою РВК при МААН з метою підвищення інтересу до історичних і сучасних проблем міжнародного культурного обміну та міждержавного наукового співробітництва в контексті розвитку книжкової культури, а також виявлення та заохочення вчених і спеціалістів, які досягли найвищих наукових результатів у царині вивчення книжкової культури. Премія покликана сприяти популяризації наукового доробку вчених, пропаганді прогресивних наукових підходів і ефективної методології організації та проведення досліджень, їхньої об'єктивної оцінки; формуванню інтегрованого науково-інформаційного простору.

На завершення V Сесія РВК прийняла ухвалу, якою передбачено напрацювання пропозицій з реалізації та координування спільних видавничих, дослідницьких проектів у галузі книговидання та книжкової культури. Було досягнуто угоди про оперативне представлення інформації національних академії наук, у т. ч. щодо новинок академічного видання, на сторінках журналу «Научная книга», а також прийнято низку рішень стосовно організації подальшої роботи Ради з книговидання та проведення її наступних сесій.

Анна Радченко,
учений секретар

Науково-видавничої ради НАН України,
канд. геол. наук

Зоя Болкотун,
учений секретар

Видавничого дому «Академперіодика» НАН України